

एवं ब्रुवति संहृष्टे प्रद्युम्ने पाण्डुनन्दन । धिष्ठितं तद्वलं वीर युयुधे च यथासुखं ।
 इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्वणि अर्जुनाभिगमनपर्वणि सौभवधोपाख्याने शोडशोऽध्यायः ॥ १६ ॥
 ॥ वासुदेव उवाच ॥ एवमुक्त्वा रौक्मिणेया यादवान्भरतर्षभ । दंष्ट्रितैर्हरिभिर्धुक्तं रथमास्थाय काञ्चनं ।
 उच्छ्रित्य मकरं केतुं व्यात्ताननमिवान्तकं । उत्पतद्भिरिवाकाशं तैर्हयैरन्वयात् परान् ।
 विक्षिपन्नादयंश्चापि धनुः श्रेष्ठं महाबलैः । तूष्णखड्गधरः शूरो बद्धगोधाङ्गुलित्रवान् ।
 स विद्युच्छुरितश्चापं विहरन् वै तलात्तलं । मोहयामास दैतेयान् सर्वान्सौभनिवासिनः । १६५
 तस्य विक्षिपतश्चापं सन्दधानस्य चासकृत् । नान्तरं ददृशे कश्चिन्निघ्नतः शात्रवाचने ।
 मुखस्य वर्णो न विकल्पतेऽस्य चेलुश्च गात्राणि नचापि तस्य । सिंहोन्नतं चाप्यभिगर्जतोऽस्य शुश्राव लोकोऽद्भुतवीर्यमयं ।
 जलेचरः काञ्चनयष्टिसंस्था व्यात्ताननः सर्वेतिमिप्रमाथी । विनासयन्नाजति वाहमुख्ये शाल्वस्य सेनाप्रमुखे ध्वजाग्र्यः ।
 ततस्त्वर्णं विनिष्पत्य प्रद्युम्नः शत्रुकर्षणः । शाल्वमेवाभिदुद्राव विधित्सुः कलहं नृप ।
 अतियानन्तु वीरेण प्रद्युम्नेन महारणे । नामर्षयत संक्रुद्धः शाल्वः कुरुकुलोदह । १६६
 स रोषमदमत्तो वै कामंगादवरुह्य च । प्रद्युम्नं योधयामास शाल्वः परपुरञ्जयः ।
 तयोः सुतुमुलं युद्धं शाल्ववृष्णिप्रवीरयोः । समेता ददृशुर्लोका बलिवासवयोरिव ।
 तस्य मायामयो वीर रथो हेमपरिष्कृतः । सपताकः सध्वजश्च सानुकर्षः स तूष्णवान् ।
 स तं रथवरं श्रीमान् समारुह्य किल प्रभो । मुमोच वाणान् कौरव्य प्रद्युम्नाय महाबलः ।
 ततो वाणमयं वर्षं व्यसृजत्तरसा रणे । प्रद्युम्नो भुजवेगेन शाल्वं संमोहयन्निव । १६७
 स तैरभिहतः संख्ये नामर्षयत सौभराट् । शरान्दीप्तान्निमग्नान् मुमोच तनये मम ।
 तानापतत वाणैघान् सञ्चिच्छेद महाबलः । ततश्चान्यान् शरान् दीप्तान् प्रचिक्षेप सुते मम ।
 स शाल्ववाणैराजेन्द्र विद्धो रुक्मिणिनन्दनः । मुमोच वाणं त्वरितो मर्मभेदिनमाहवे ।
 तस्य वर्मविभिद्याशु स वाणो मत्सुतेरितः । विव्याध हृदयं पत्नी स मुमोह पपात च ।
 तस्मिन्निपतिते वीरे शाल्वराजे विचिंतसि । संप्राद्वन् दानवेन्द्रा दारयन्तो वसुन्धरा । १६८
 हाहाकृतमभूत् सैन्यं शाल्वस्य पृथिवीपते । नष्टसंज्ञे निपतिते तदा सौभपता नृपे ।
 तत उत्थाय कौरव्य प्रतिलभ्य च चेतनां । मुमोच वाणान् सहसा प्रद्युम्नाय महाबलः ।
 तैः स विद्धो महाबाहुः प्रद्युम्नः समरे स्थितः । जवुदेशे भृशं वीरो व्यवासीदद्रथे तदा ।
 तं स विद्धा महाराज शाल्वो रुक्मिणिनन्दनं । ननाद सिंहनादं वै नादेनापूरयन्महीं ।
 ततो मोहं समापन्ने तनये मम भारत । मुमोच वाणांस्त्वरितः पुनरन्यान् दुरासदान् । १६९
 स तैरभिहतो वाणैर्वज्रभिलेन मोहितः । निश्चेष्टः कौरवश्रेष्ठ प्रद्युम्नोऽभद्रणाजिरे ।
 इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्वणि अर्जुनाभिगमनपर्वणि सौभवधोपाख्याने सप्तदशोऽध्यायः ॥ १७ ॥
 ॥ वासुदेव उवाच ॥ शाल्ववाणार्हिते तस्मिन् प्रद्युम्ने बलिनाम्बरे । वृष्णयो भग्नसङ्कल्पा विव्यथुः पृतनागताः ।
 हाहाकृतमभूत् सर्वं वृष्ण्यन्धकबलं ततः । प्रद्युम्ने मोहिते राजन् परे च मुदिता भृशं ।